

Česká fotovoltaika: nejisté zítřky

Author: Vítězslav Fejfar | Published: 21.12.2009

Fotovoltaika je dnes živý byznys - jak dokumentoval průběh nedávného semináře SF, který se pod názvem „Fotovoltaika ve výhledu dvaceti let: skutečnost a fikce“ konal v Ostravě. V jeho průběhu se ale zároveň ukázalo, že nad jeho budoucností visí několik nepříjemných otazníků - a také to, že už se objevily první případy těch, kteří nestíhají své „fotovoltaické“ úvěry, považované ještě nedávno za naprosto bezpečné, splácet. Budoucnost oboru se zjevně bude odvíjet vývoje tří faktorů: výkupních cen, legislativy a kapacity přenosové soustavy.

Na vrcholu

„Dalo by se říci, že tento segment podnikání je v současné době u nás na vrcholu,“ říká Radim Sroka z Czech RE Agency. Statistické údaje to dokládají více než přesvědčivě. Zatímco na začátku roku 2008 byly v Česku fotovoltaické elektrárny s výkonem 3,4 MW, k 1. listopadu roku 2009 je jejich instalovaný výkon větší než 133 MW. Na trhu s fotovoltaikou v současné době podniká více než dvě stovky firem, přičemž tři čtvrtiny z nich byly založeny až po roce 2007. Vzhledem k mimořádně příznivé státní podpoře se celý obor stal atraktivní pro investory malé i velké, domácí i zahraniční. „Tento vývoj bude trvat maximálně ještě během roku 2011 a pak lze očekávat útlum, protože Energetický regulační úřad plánuje rapidní snížení výkupních cen,“ varuje ale R. Sroka.

Ceny rozhodují

Současná legislativa je výstavbě fotovoltaických elektráren opravdu nakloněna - podle mnohých až moc. Proto se ozývají hlasy, které volají po změně zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů energie, jehož primárním cílem je zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie na její celkové spotřebě do roku 2010 na 8 %. Po jeho změně ovšem volá i druhá strana - provozovatelé slunečních elektráren by si rádi zajistili výhodné výkupní ceny i po uplynutí zákonem stanovených lhůt.

Pravdou je, že ve sféře státní podpory a výší výkupních cen ČR dnes představuje evropskou špičku, v polovině září letošního roku jsme úroveň výkupních cen dokonce předčili Německo či Švýcarsko.

Očekávané změny

Podle některých odborníků ale nejde jen o ceny. V legislativě a následně v praxi je nejspíš zapotřebí tak jako jinde producenty či produkční zařízení navzájem odlišit podle umístění elektrárny; v některých zemích se také výkupní ceny fixují kratší dobu, ale třeba i po celou dobu životnosti fotovoltaického panelu apod. V Česku se zatím fotovoltaické elektrárny rozlišují jen podle výkonu. Pro systémy s výkonem do 30 kW je na příští rok stanovena výkupní cena 12,25 Kč/kWh (zelený bonus 11,28 Kč/kWh), když nad touto hranicí je to jen 12,15 Kč/kWh (zelený bonus 11,18 Kč/kWh).

Skutečným problémem je spíše než konkrétní výše způsob stanovení výkupních cen, přesněji řečeno možnosti státu při jejich úpravách - snížení ceny nesmí být v následujícím roce nižší než 95 % ceny platné v předchozím roce. Podle nejnovějšího vládního návrhu by tento 5% limit měl být prolomen. „Tato hranice možnosti snížení ceny by se nepoužila pro stanovení výkupních cen pro následující rok pro ty, u kterých bylo v roce, v němž se rozhoduje, dosaženo návratnosti investic kratší než jedenácti let. Poprvé by se takto mělo postupovat při stanovení výkupních cen pro elektrárny, uvedené do provozu v roce 2011. Cílem této novely je mimo jiné zabránit žalobám na ochranu investic,“ upozorňuje Aleš Klech z advokátní kanceláře Havel & Holásek.

Chraňte své investice!

Vzhledem k poměrně složité právní úpravě investiční odborníci doporučují při využívání obnovitelných zdrojů energie nepodceňovat přípravu, což u fotovoltaických zařízení platí dvojnásob. Ekonomika těchto projektů je totiž závislá na řadě faktorů. „Zcela zásadní jsou otázky připojení zařízení na energetickou soustavu, které je už v některých regionech či oblastech problematické. Významné jsou i nabývací tituly k pozemkům včetně práv třetích osob, restitučních nároků či ekologické zátěže. Velmi důležitá - pro určení výkupní ceny - je rovněž garance zahájení provozu zařízení. Doporučuje se také vyčlenit tyto fotovoltaické aktivity do samostatné společnosti, což zajistí snazší dispozice s projektem a ulehčí řešení daňových a účetních otázek. Nutné je rovněž uvážlivě vybrat dodavatele potřebných zařízení - boom samozřejmě přilákal mnohé včetně těch nepříliš kvalifikovaných. Nezbytností je také pojištění, investor nesmí zapomínat ani na údržbu a pravidelné revize všech technických zařízení. Pro nováčky v oboru může cennou službu poskytnout právě vzniklá Česká fotovoltaická průmyslová asociace.

21.12.2009 08:56, Vítězslav Fejfar